

Kansen voor Zeegrasherstel in de Waddenzee

Invloed afsluiting Zuiderzee op de abiotische randvoorwaarden voor ondergedoken Groot zeegras

Bob Smits, Luka Jaksic, Jasper Dijkstra, en Julia Vroom

Met samenwerking met Oscar Franken (RUG), Jurre de Vries, Ernst Lofvers (RWS), etc.

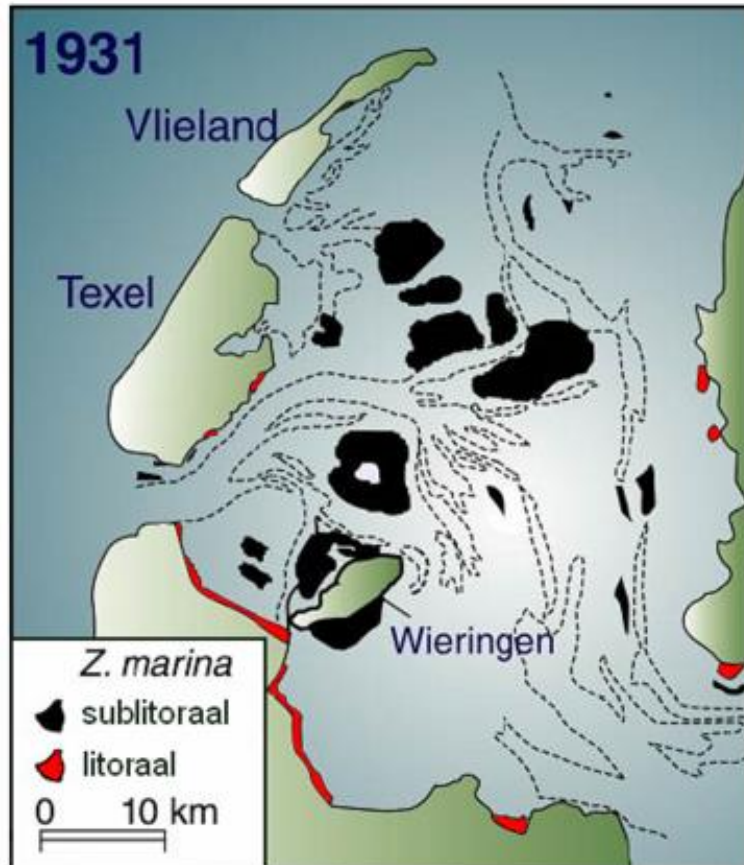
7 juni 2023

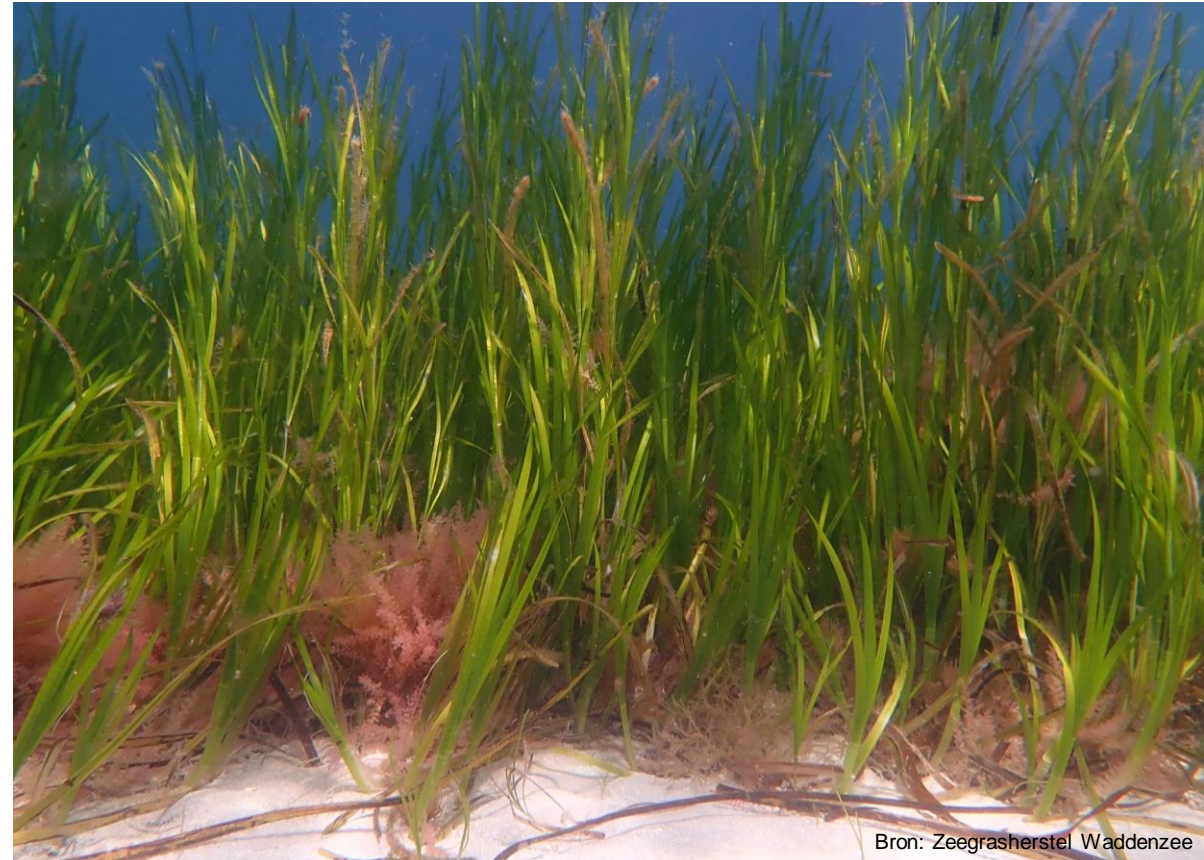
Context **Zeegras in de Waddenzee**

**Terugblik op het verleden,
Hoop voor de toekomst?**

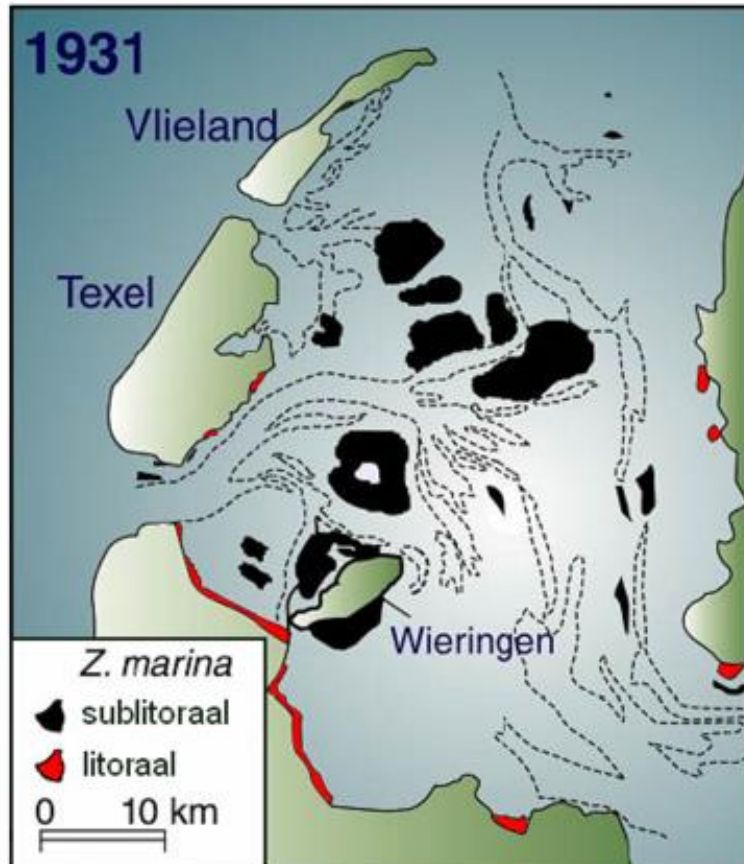
Zeegras in de Waddenzee: Terugblik op het verleden

Bron: Wanink & van der Graaf (2008)

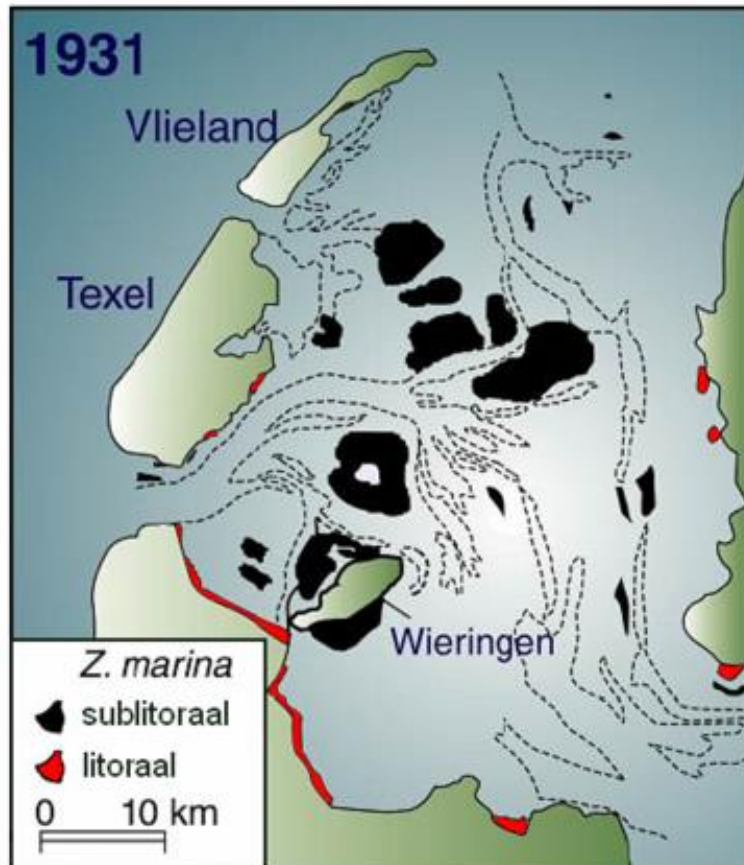
Zeegras in de Waddenzee: Terugblik op het verleden

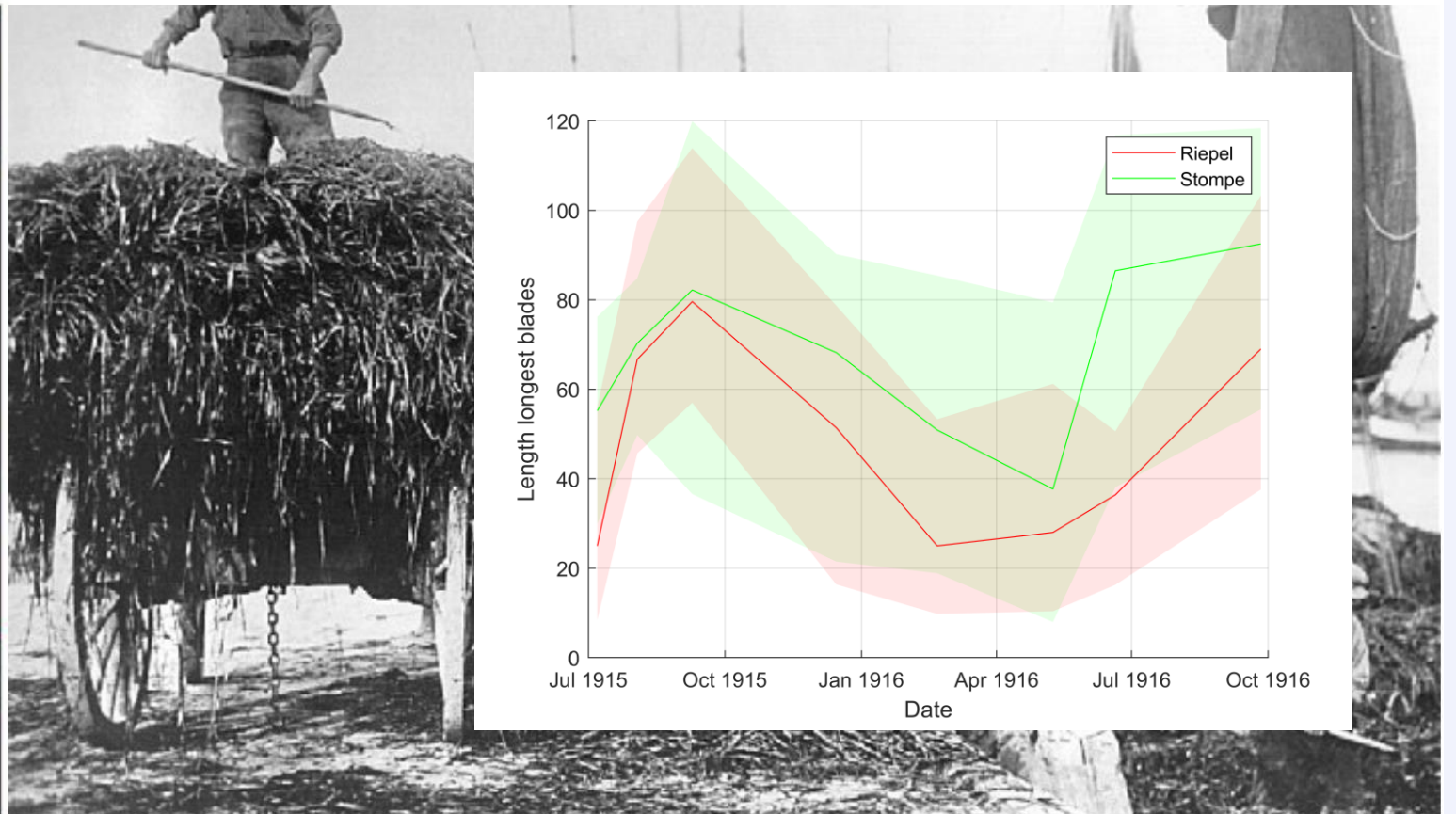
Bron: Wanink & van der Graaf (2008)

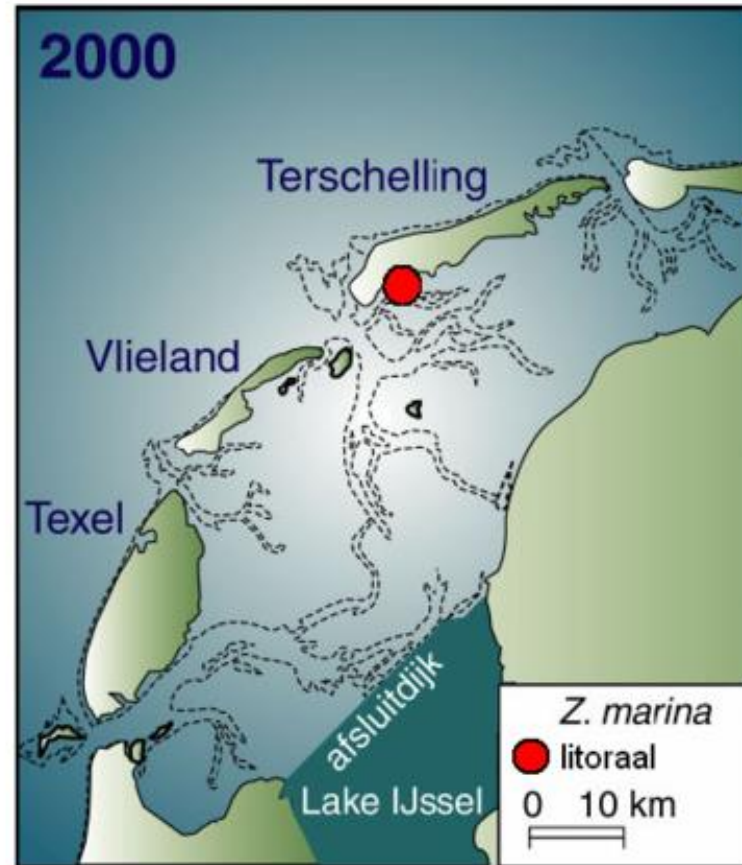
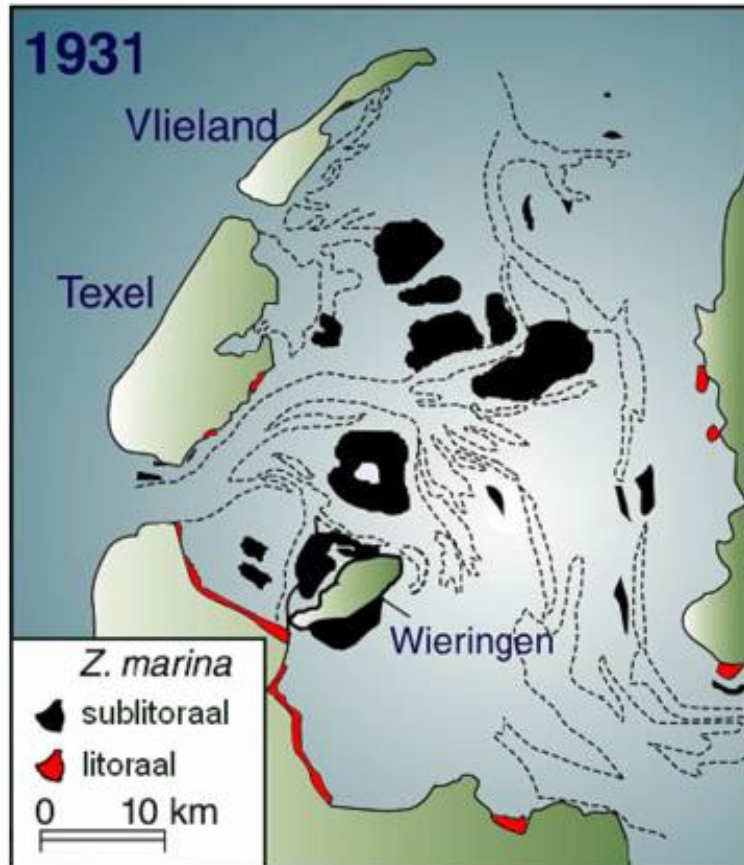
Zeegras in de Waddenzee: Terugblik op het verleden

Bron: Wanink & van der Graaf (2008)

Zeegras in de Waddenzee: waarom verdwenen?

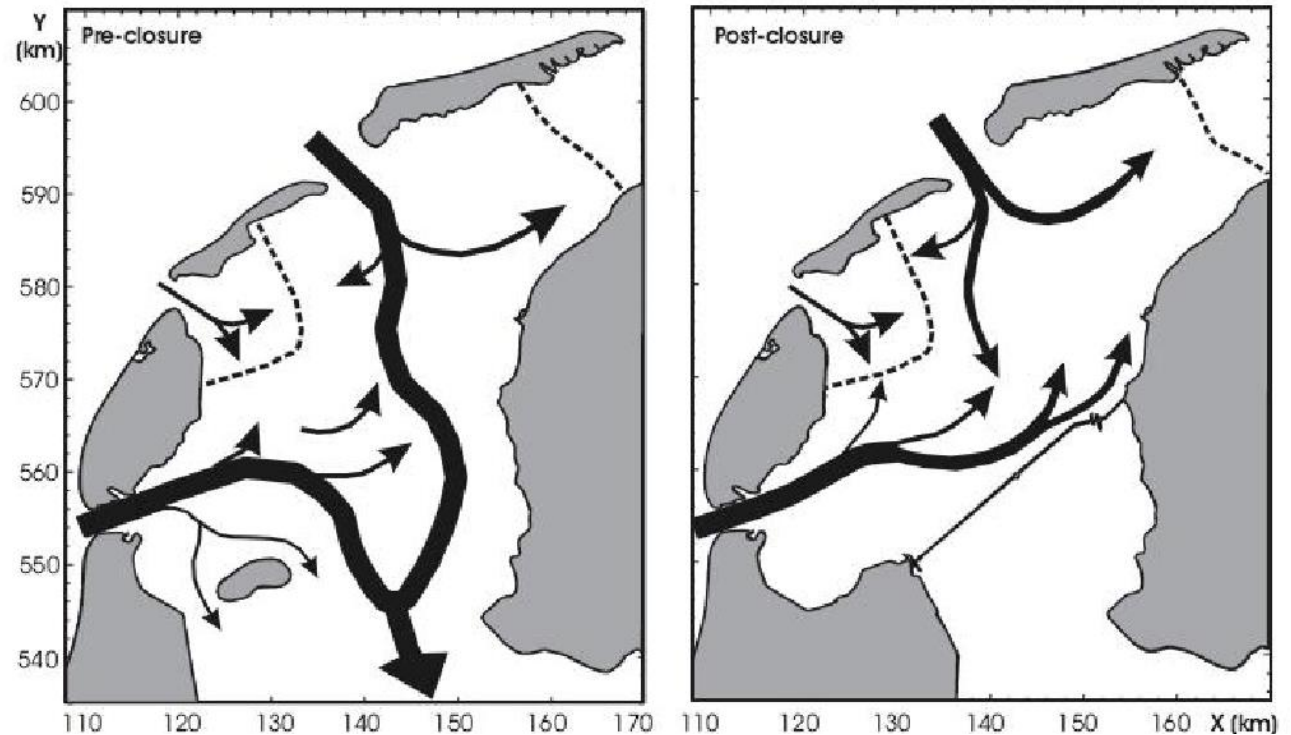
- Wasting disease
- Toename gebruik kustmest, pesticiden
- **Verandering abiotische condities na afsluiting Zuiderzee**

Bron: Wanink & van der Graaf (2008)

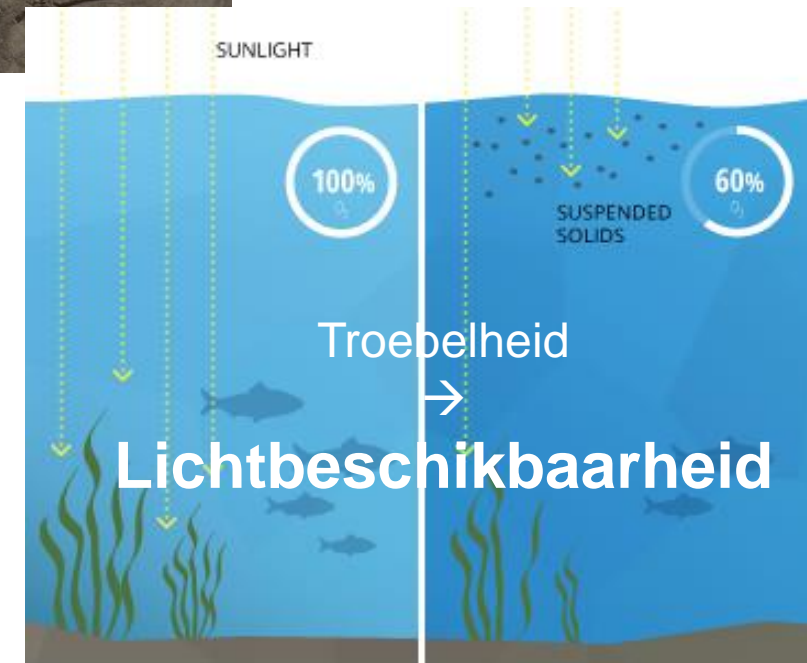
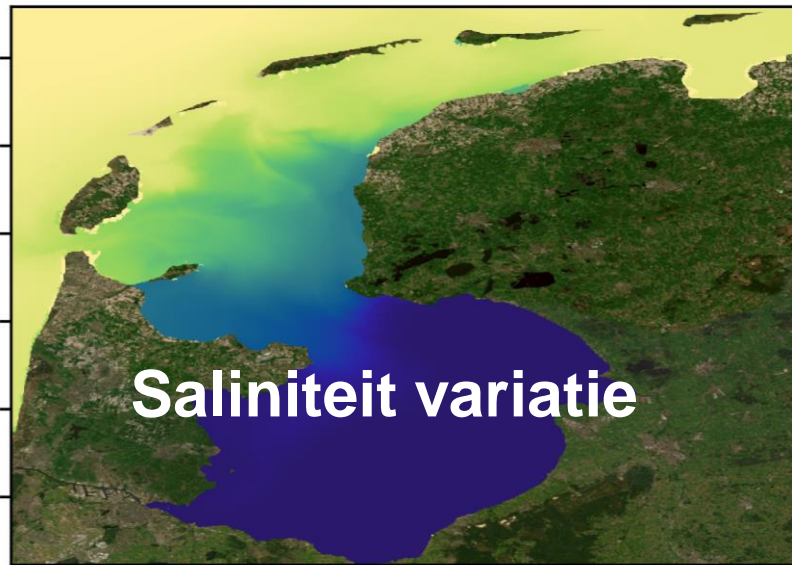
Zeegras in de Waddenzee: link met bouw afsluitdijk?

Hypothese:

Verandering grootschalige waterbeweging heeft ongunstig effect gehad om abiotische randvoorwaarden voor zeegras.

Zeegras in de Waddenzee: abiotische stressoren

Zeegras in de Waddenzee: Hoop voor de toekomst?

Herstel opgave:

- van Katwijk (2002): Herstel mogelijk?
- Herstelopgave Kader Richtlijn Water en Natura2000
- Pilots voor litoraal zeegras.. nog niet ondergedoken zeegras..
- Lopend Wadden Mozaïek onderzoek:
herstmogelijkheden ondergedoken Groot zeegras

Samenwerking
RUG/RWS om hiervoor
meerwaarde te creëren

Deltares

Doel & Aanpak

Doel

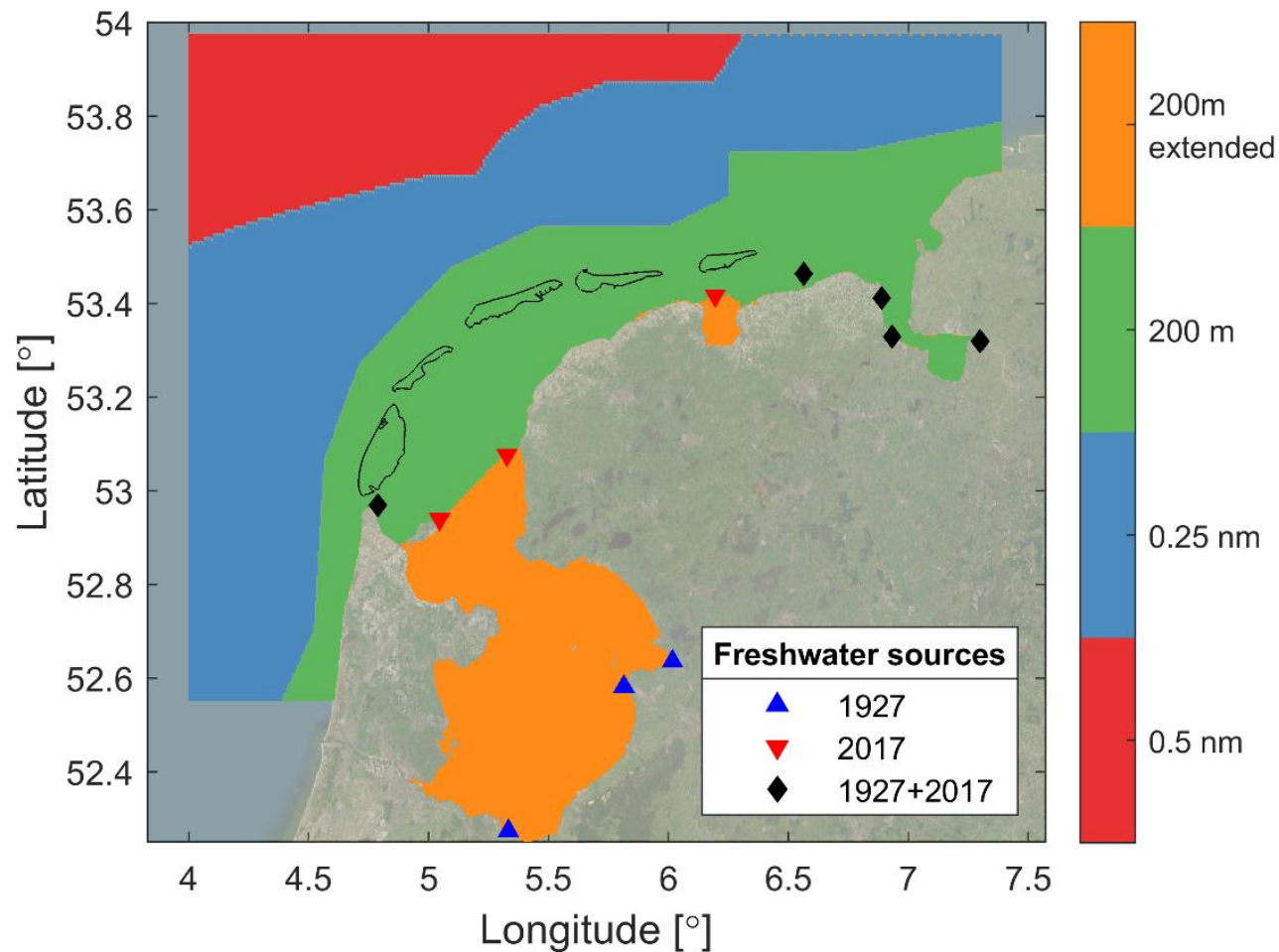
Voor “Ondergedoken Groot Zeegras” in kaart brengen:

- Wat de invloed afsluiting Zuiderzee was op de abiotische randvoorwaarden voor zeegras
→ **waarom verdwenen?**
- Bestaan er tegenwoordig nog gebieden met gunstige abiotische condities?
→ **waar liggen herstelmogelijkheden?**

Aanpak

- Literatuurstudie
- Combineren **proces-gebaseerde en statistische modellen** om inzicht te krijgen in (1) oorzaken verdwijnen zeegras, (2) kansrijke gebieden voor herstel.
- Proces-gebaseerd model dat de belangrijkste **abiotische veranderingen** in de Waddenzee door het afsluiten van de Zuiderzee reproduceert:
  - Reeds beschikbaar: “2017” simulatie
  - Nieuw: “1927” simulatie (omstandigheden voor afsluiting en met zeegras)
  - Verder: Gevoeligheid scenario simulaties om verdwijnen zeegras beter te begrijpen en voor inzicht in beheersknoppen (bv. spuiregime)

Modelaanpassingen

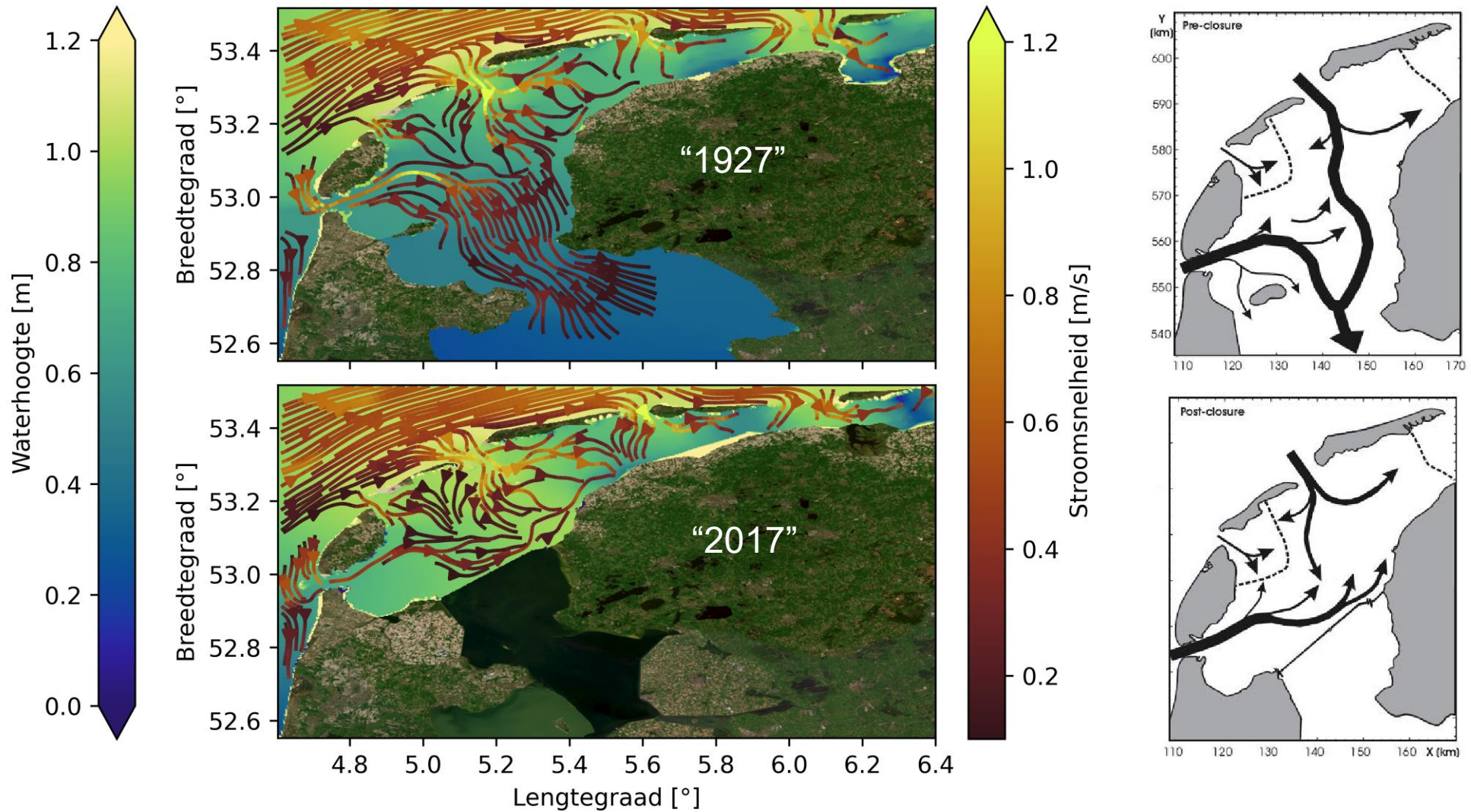
Uitgangspunt: gevalideerde 3D Dutch Wadden Sea model in D-WAQ

Meteorologische forcering 2017

Aanpassingen voor “1927” simulatie:

- Uitbreiding rooster (oranje: Zuiderzee/Lauwerszee)
- Aanpassing historische bodem
- Slib in Zuiderzee bodem
- Historische rivierdebeten
- Invloed zeegras op hydrodynamica
- Lichtuitdoving toegevoegd

Reproduceren we de historische condities?

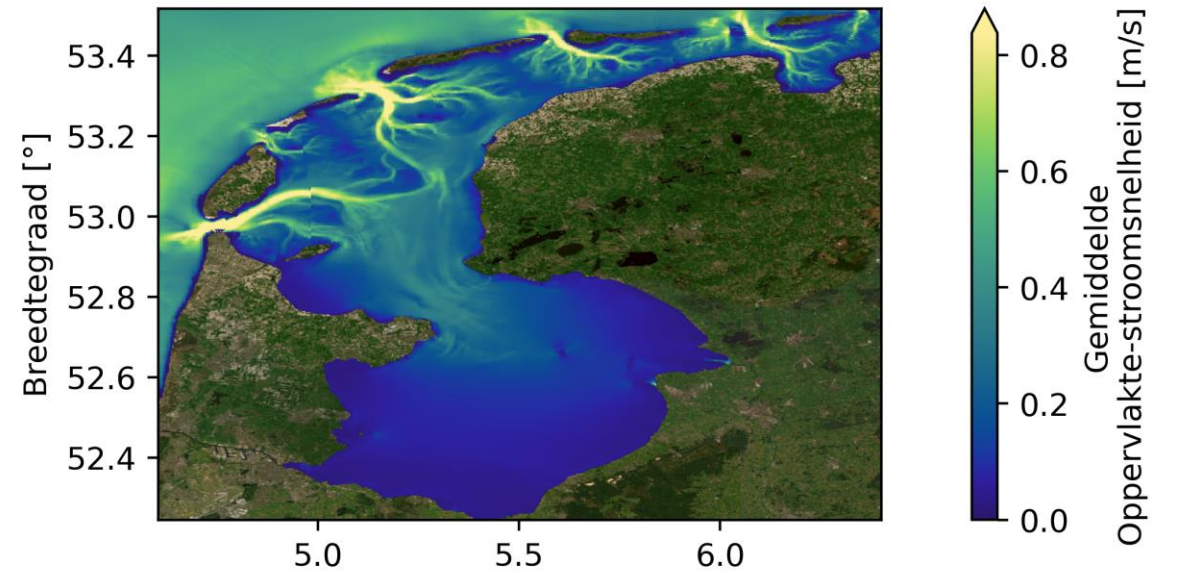

Voorlopige resultaten

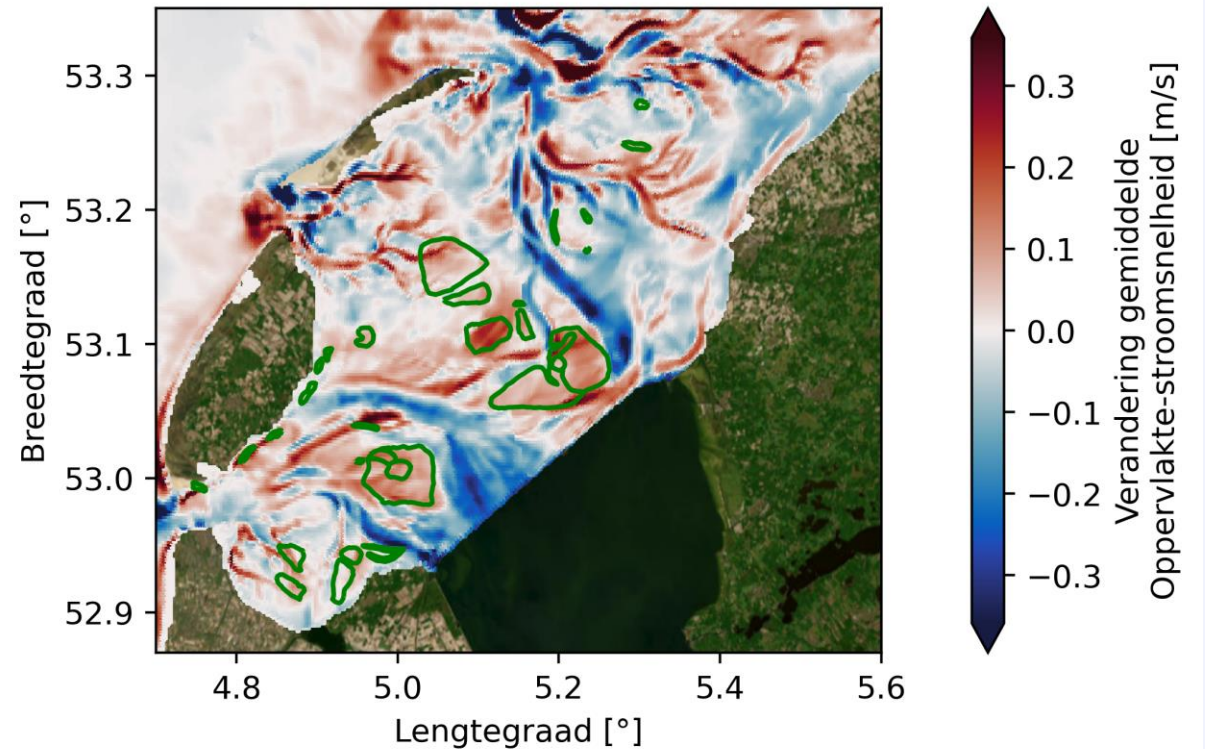
Invloed afsluiting Zuiderzee op de abiotische randvoorwaarden voor zeegras

Verandering oppervlakte stroomsnelheid

“1927” model →

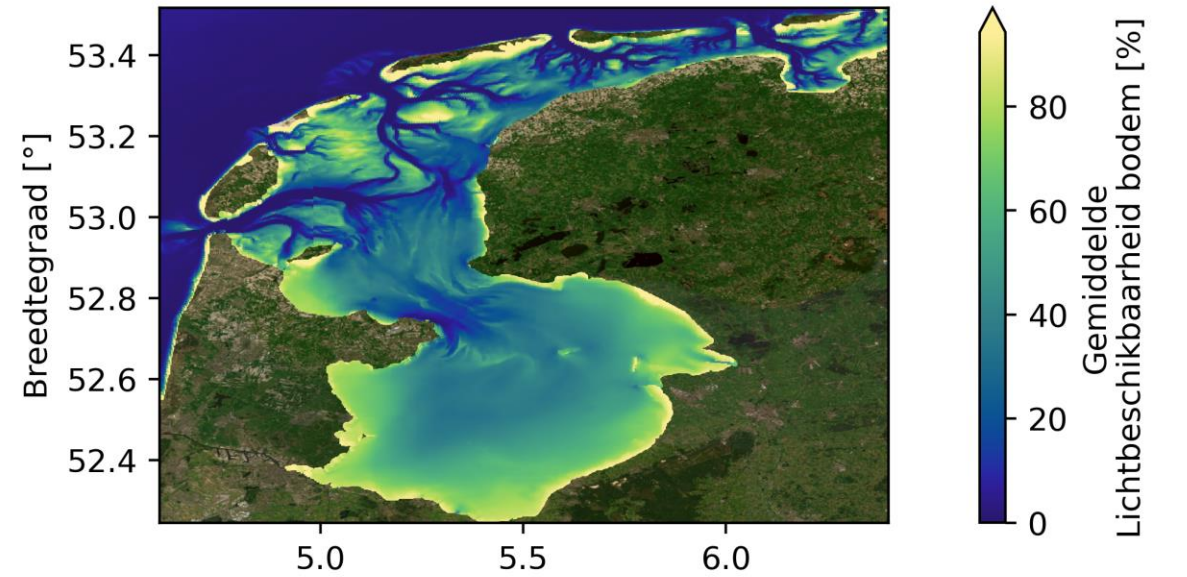
Verschil →
“2017 min 1927”

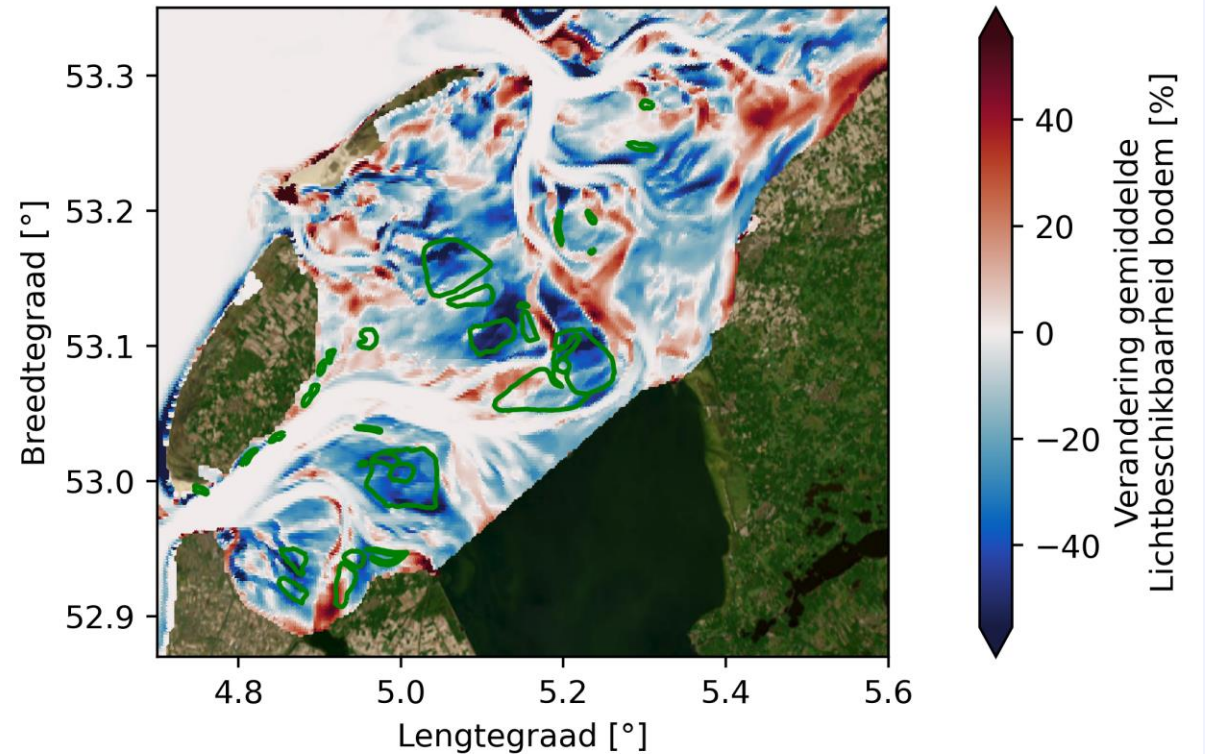

Verandering licht- beschikbaarheid

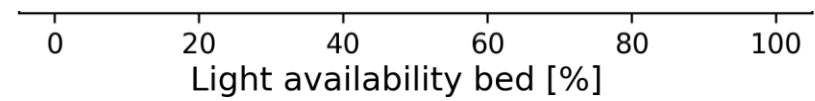
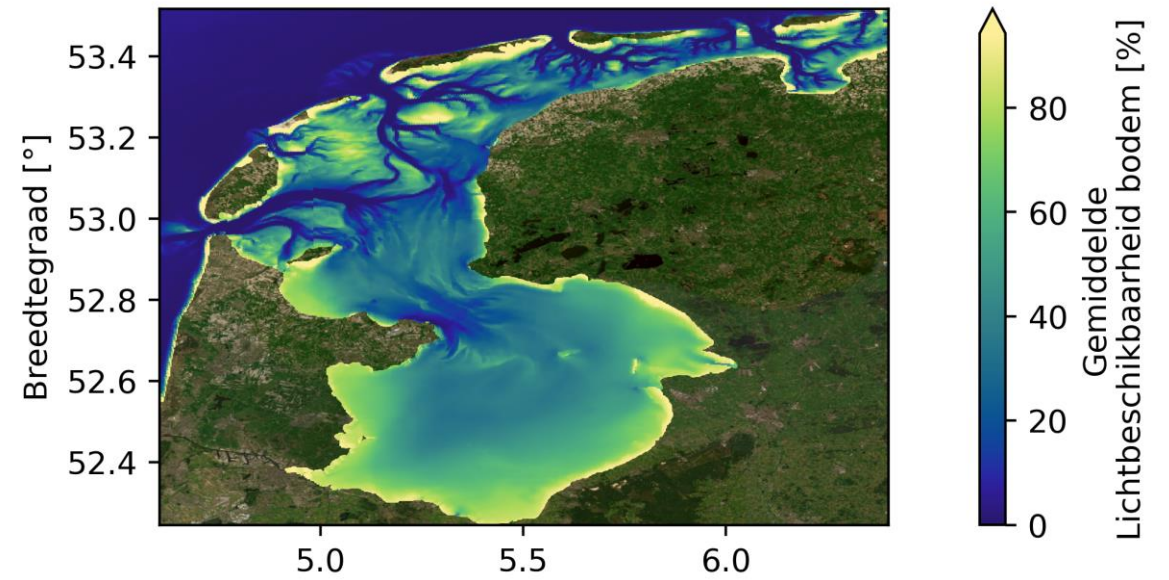
“1927” model →

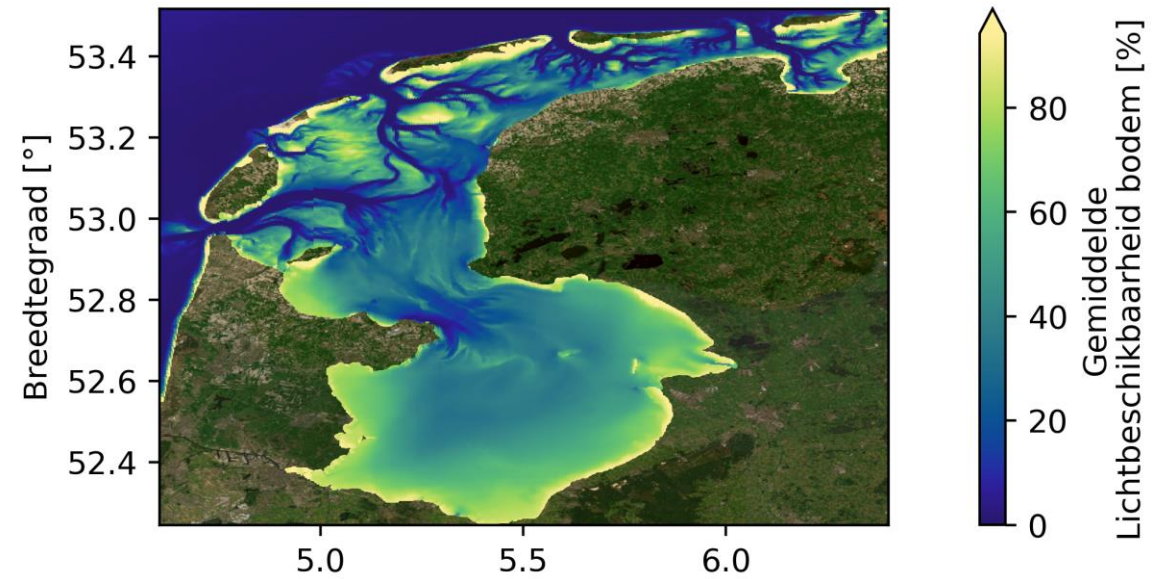
Verschil →
“2017 min 1927”

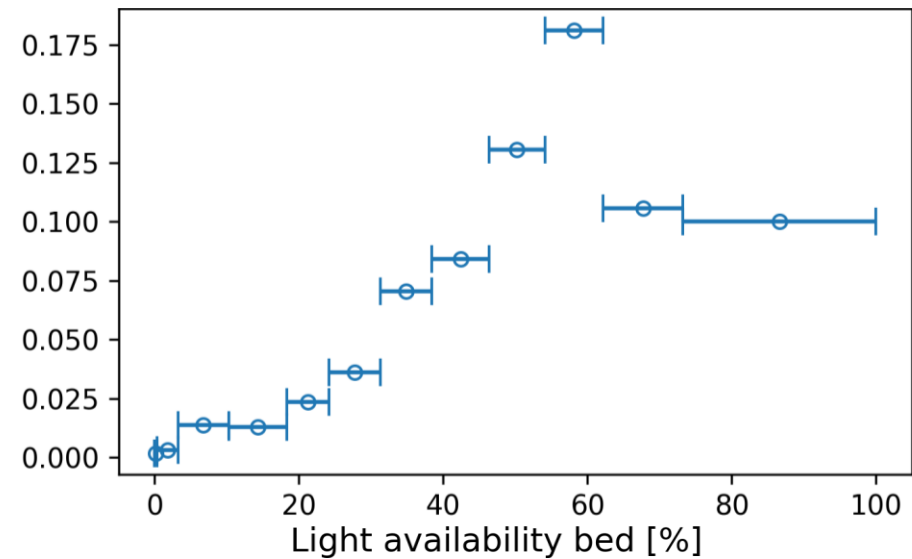
Lichtbeschikbaarheids- waarden (1927)

Zeegrasvoorkomen voor verschillende lichtbeschikbaarheidswaarden (1927)

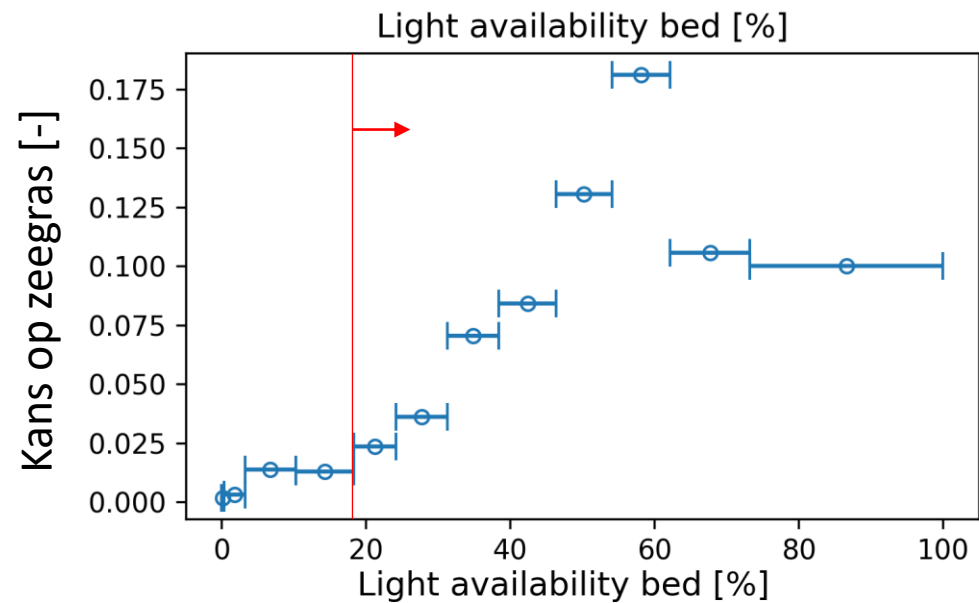
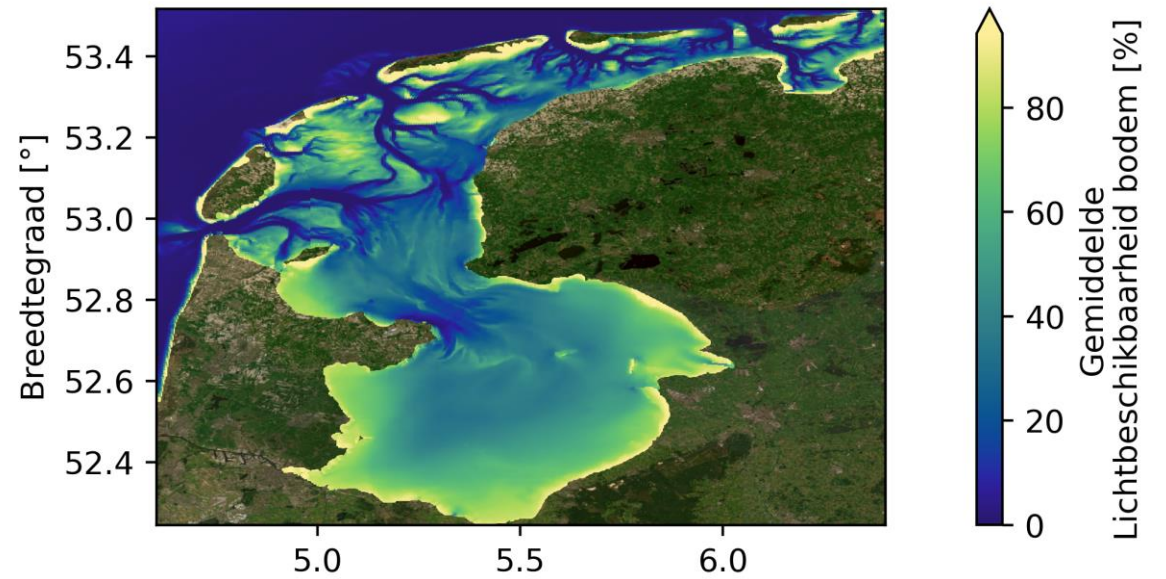

Kans op zeegras [-]

Zeegrasvoorkomen voor verschillende lichtbeschikbaarheidswaarden (1927)

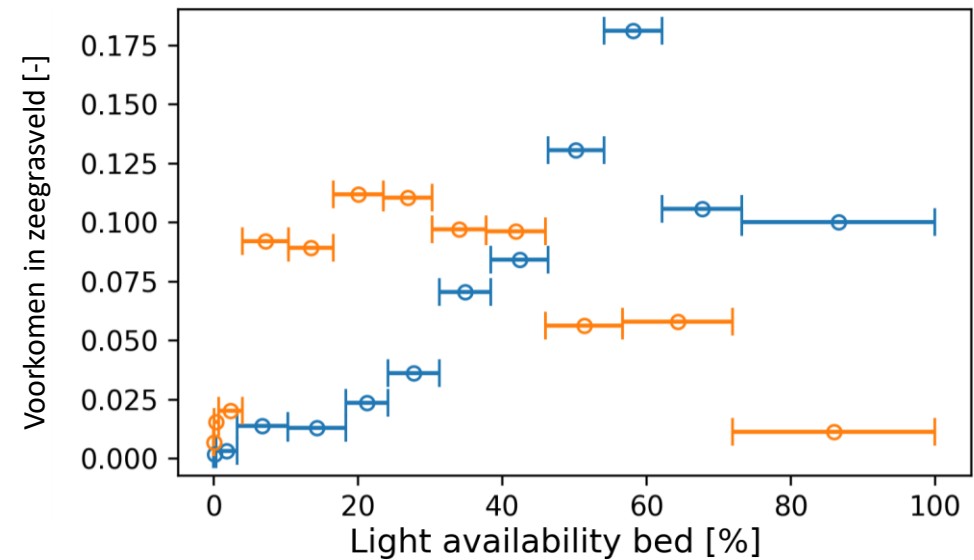
Drempel waarde uit de literatuur: > 5-20 %

Nu lagere lichtbeschikbaarheid in voormalige zeegrasvelden

'1927' model

'2017' model

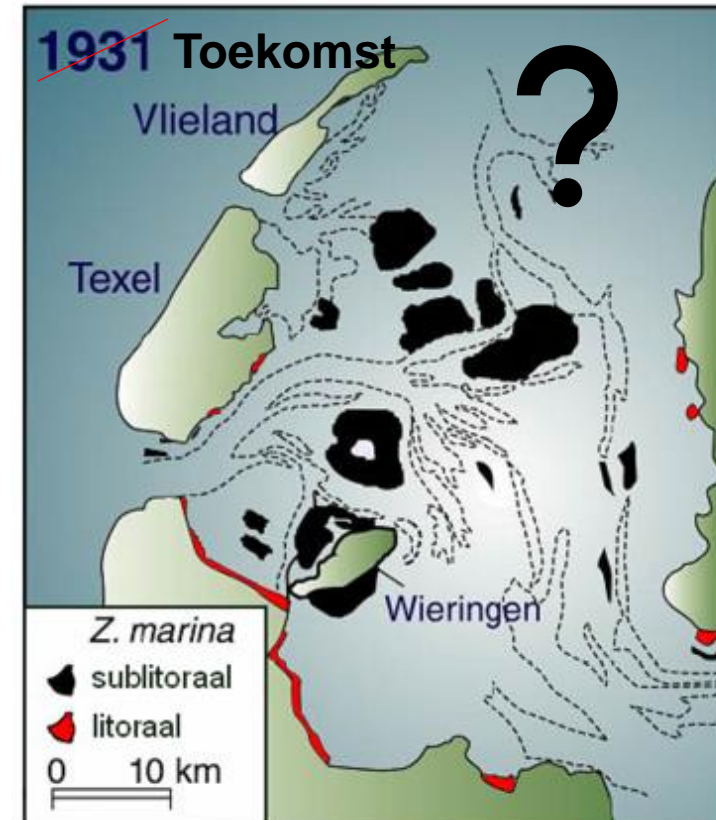
Hoe vooruit?

Wat zijn kansrijke gebieden voor
zeegrasherstel?

Wat zijn kansrijke gebieden voor zeegrasherstel?

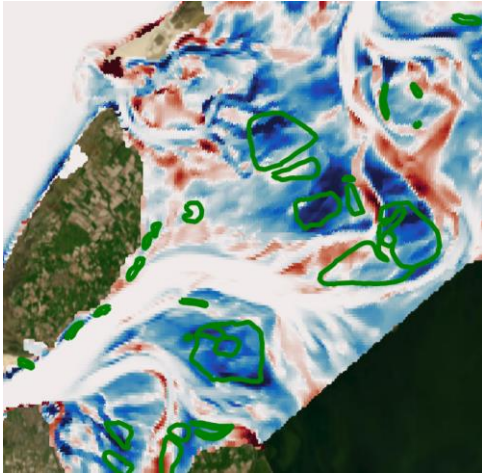
Kansenkaart voor ondergedoken Groot Zeegras:

- In Waddenmozaïek:
op basis van veldmetingen en literatuur
- Wij in dit project (parallel):
op basis numerieke modelresultaten
en statistische/ML modellen

Kansenkaart aanpak

1927

Historische
abiotische condities

Training
data

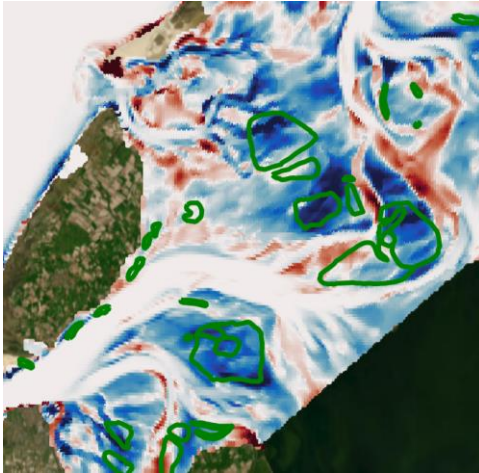
Logistische
regressie en
Random Forest

Statistisch/ML
model

Kansenkaart aanpak

1927

Training data

2017

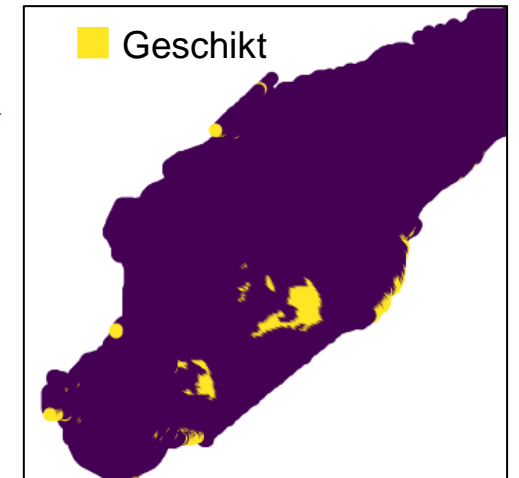

Model invoer

Statistisch/ML model

Kansen kaart

Kansenkaart

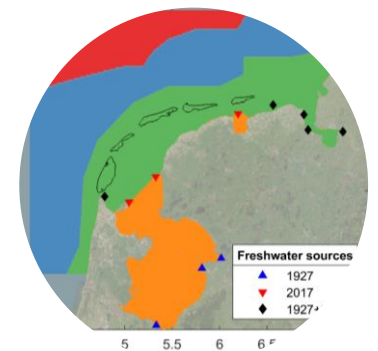

Deltares

Take-home message

Take-home message

- Veel onderzoeken gaande naar het **herintroduceren van zeegras**.
Dit onderzoek: het **belang** van **abiotische condities** hierbij (zoals saliniteit).
- Combineren **proces-gebaseerde en statistische modellen** om inzicht te krijgen in (1) oorzaken verdwijnen zeegras, (2) kansrijke gebieden voor herstel.
- Een DWAQ model is beschikbaar met de historische Zuiderzee + Lauwerszee.
→ **kansen voor toekomstige projecten**

Deltares

Vragen?

Contact

🏠 www.deltares.nl

🐦 [@deltares](https://twitter.com/deltares)

🌐 [linkedin.com/company/deltares](https://www.linkedin.com/company/deltares)

✉️ info@deltares.nl

📷 [@deltares](https://www.instagram.com/deltares)

📘 [facebook.com/deltaresNL](https://www.facebook.com/deltaresNL)

Deltares